

NECH ZHASNE POSLEDNÝ	2
Tlač, Extra plus, 30. 5. 2023	
V Tatrách budú vedci diskutovať o trendoch v interdisciplinárnych biovedách	5
Online, indexmag.sk, 30. 5. 2023, 13:18	
Neurologička o skleróze multiplex: Spúšťačom je aj veľmi slaná strava	6
Tlač, Korzár, 31. 5. 2023	
Legendárne automobily ťahom štetca	9
Online, kamdomesta.sk, 31. 5. 2023, 0:22	

NECH ZHASNE POSLEDNÝ

☐ 30. 5. 2023, Zdroj: **Extra plus**, Strany: 28, 29, Vydavateľ: **Mayer media, s.r.o.**, Autor: **Gabriela Piše**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 12 896 GRP: 0,29 OTS: 0,00 AVE: 11799 Eur

SLOVENSKO ROKY „BOJUJE“ S ODLIVOM ŠIKOVNÝCH MLADÝCH ĽUDÍ DO ZAHRANIČIA

„Učíme sa pre život, nie pre školu.“

Obľúbený výrok Senecu by si mohol každý piaty slovenský vysokoškolák pozmeniť na „Učíme sa pre život,

nie pre Slovensko.“ Až sedemnást'

percent našich maturantov totiž putuje do zahraničia, čo je v porovnaní

s inými krajinami mimoriadne vysoký podiel. Ak sa absolventi vrátia späť, môžu priniesť cenné vedomosti, skúsenosti či inovatívne postupy. Problém nastáva vtedy, keď v zahraničí natrvalo ostanú. Katastrofou môžeme nazvať jav bežný pre Slovensko - nielenže sa domov nevracajú naši z radov absolventov, za prácou odchádzajú aj mnohí z tých, ktorí vyštudovali na Slovensku.

V priebehu uplynulých pätnástich rokov odišlo do zahraničia viac než 350-tisíc Slovákov. Polovica z nich bola vo veku 18-30 rokov. Hlavnými dôvodmi sú vzdelanie, práca či nespokojnosť s politickou situáciou. Dlhodobou najpríťažlivejšou destináciou

pre našu mládež je susedná Česká republika. Okrem blízkosti jazyka a kultúry sú ich univerzity v Prahe či Brne v celosvetovom ratingu ohodnotené omnoho lepšie než tie naše. Študenti

veria, že práve diplom z prestížnejšej

zahraničnej univerzity im zabezpečí

lepšie uplatnenie na trhu práce a len klamár by tvrdil, že nemajú pravdu.

Minulý rok navštevovalo vysoké školy v Českej republike až 21-tisíc Slovákov. V obľúbenosti odborov vedú

informačné a komunikačné technológie, manažment, ekonómia a medicína. Po Českej republike smerujú kroky našich maturantov najčastejšie do Veľkej Británie, Maďarska či Holandska. Medzi dôvody, pre ktoré sa slovenskí stredoškóľáci rozhodnú

odišť študovať za hranice, nepatrí len lepšie renomé zahraničných vysokých

škôl a s tým spojená lepšia možnosť

uplatnenia na trhu práce. Mnohí sú nespokojní s politicko-spoločenskou situáciou v rodnej krajine a ak majú ich rodičia dostatok finančných prostriedkov, ani chvíľu nad „útekom“

neváhajú. Vrátiť sa následne plánuje

asi len tridsať percent z nich.

SPÁJANIE DO KONZORCIÍ

Aj samotné univerzity cítia, že je ťažké presadiť sa v konkurencii a tí najlepší z najlepších cestujú za vzdelaním mimo republiky. Jedenásť slovenských univerzít sa preto rozhodlo zapojiť do výzvy vyhlásenej v rámci

Plánu obnovy a odolnosti SR, ktorého cieľom je podpora strategického rozvoja vysokých škôl, podpora ich konkurencieschopnosti prostredníctvom spájania sa do väčších celkov i rekonštrukcie, modernizácie a budovanie integrovanej výskumnej, vzdelávacej a ubytovacej infraštruktúry. Vzniknúť by mohli spoločné študijné programy, spoločne využívané knižnice a modernizáciou by mohli prejsť aj internáty. „Cieľom výzvy bolo zmapovať reálny záujem

o spájanie priamo zo strany vysokých škôl a poskytnúť projektom spätnú väzbu pred vyhlásením výzvy

na finančnú podporu vzniku konzorcií, aby sa zvýšila kvalita predpokladaných projektov," uviedlo v apríli ministerstvo školstva. Konzorcium

chcú spoločne vytvoriť Slovenská

poľnohospodárska univerzita v Nitre a Technická univerzita vo Zvolene, taktiež Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave a Trnavská univerzita v Trnave, a aj Slovenská technická univerzita v Bratislave a Ekonomická univerzita v Bratislave. Ďalšie konzorciá plánujú vytvoriť Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici a Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,

a rovnako aj Technická univerzita v Košiciach, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach.

MOTIVÁCIA ČI ÚPLATOK?

Štát, samozrejme, nemôže prehliadať fakt, že zo Slovenska každým rokom uteká stále viac študentov, a tak Ministerstvo školstva, vedy, výskumu

a športu SR spustilo ešte minulý rok novú kampaň. Jej cieľom je štipendiom vo výške 9-tisíc eur motivovať maturantov, aby ostali na Slovensku

a získali vzdelanie tu. Uchádzať sa oň

môžu byť najväčšie talenty spomedzi slovenských maturantov, alebo

nadpriemerní študenti zo sociálne znevýhodneného prostredia. Medzi kritériá patrí riadne ukončenie stredoškolského vzdelania, maturitná

skúška a prijatie na denné štúdium na vysokej škole so sídlom na Slovensku. V akademickom roku 2023/2024 bude mať nárok na štipendium prvých tisíc uchádzačov, ktorí dosiahnu najvyšší počet bodov v kategórii najväčších talentov. V rámci kategórie nadpriemerní študenti zo sociálne znevýhodneného prostredia získajú štipendium 550 ľudí.

Kampaň bola spustená už minulý rok, zatiaľ z nej však neexistuje výstup, ktorý by potvrdzoval či, naopak,

vyvracal účinok tohto opatrenia. Kritici pripomínajú, že nie je efektívne a zdroje sa budú prideľovať prevažne študentom, ktorí by do zahraničia najmä z finančných dôvodov aj tak

neodišli. V každom prípade potrebujeme spoľahlivý nástroj na prilákание

absolventov späť domov a zatriaktívnenie štúdia na Slovensku nielen pre našu mládež, ale aj pre tú zahraničnú. Pre odliv mozgov už prišlo Slovensko od roku 2000 o 2,2 percenta

HDP na obyvateľa. Nesmieme strácať šikovných mladých ľudí, ktorí

majú šancu zveľadiť Slovensko. Bola

by totiž obrovská škoda, keby ostalo

len montážnou linkou s lacnou pracovnou silou.

MEDZI NAJLEPŠÍMI

Napriek kritike vysokého školstva sa niektorým našim univerzitám predsa len podarilo trošku preraziť.

Vyplyva to z rebríčka The Center for World University Rankings, podľa ktorého sa Univerzita Komenského v Bratislave umiestnila na 661. mieste a patrí tak k 3,3 percentám najlepších univerzít sveta. Spomedzi hodnotených 20-tisíc inštitúcií sa do prvej dvetisíciky zmestili aj Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

(1435. miesto), Slovenská technická univerzita v Bratislave (1637. miesto) a Technická univerzita v Košiciach (1933. miesto).

PODIEL VYSOKOŠKOLSKEJ POPULÁCIE ŠTUDUJÚCEJ V ZAHRANIČÍ

2010 2013

2016

Slovensko — Priemer OECD Priemer EÚ

Zdroj: To dá rozum, na základe dát OECD

Autor: PÍŠE GABRIELA PASTVOVĚ FOTO PEXELS

V Tatrách budú vedci diskutovať o trendoch v interdisciplinárnych biovedách

30. 5. 2023, 13:18, Zdroj: indexmag.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 316 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 109 Eur

Pridajte komentár

2 min. čítania

V dňoch 1. – 3. júna 2023 sa v Hoteli Panorama na Štrbskom plese uskutoční vedecké sympóziu s názvom Trendy v interdisciplinárnych biovedách II, ktoré bude zamerané na prezentáciu výsledkov dvoch významných vedeckých projektov koordinovaných vedcami z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)**.

Projekt OPENMED (Otvorená vedecká komunita pre moderný interdisciplinárny výskum v medicíne) a projekt BioPickmol (Vývoj nanosenzorických fotonických systémov na rýchlu detekciu vírusov využitím metód riadenej evolúcie proteínových platforiem: prípad SAR-Cov2) sú financované zo zdrojov štrukturálnych fondov EÚ a realizované v spolupráci s významnými domácimi univerzitami a vedecko-výskumnými inštitúciami. V rámci spomínaných projektov vedecký kolektív **UPJŠ** spolupracoval s kolegami z Technickej univerzity v Košiciach (TUKE), Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (UVLF), Neurobiologického ústavu Biomedicínskeho centra Slovenskej akadémie vied (SAV), ako aj s partnermi z priemyselnej sféry, SAFTRA Photonics, s. r. o., JUHAPHARM, s. r. o, MM Medical, s. r. o. a AUSYS, s. r. o.

„Sympóziu bude zamerané na prezentáciu získaných výsledkov, kontrolu plnenia stanovených cieľov a aplikačných výstupov či hľadanie efektívnejších foriem spolupráce a koordinácie pri riešení týchto projektov,“ informoval vedúci Katedry biofyziky Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ** v Košiciach a koordinátor projektu OPENMED doc. Mgr. Daniel Jancura, PhD. Program sa začne 1. júna 2023 o 14.30 hod. oficiálnym otvorením. V jednotlivých sekciách odznejú prednášky na rôzne zaujímavé témy, ako napríklad využitie prírodných látok v prevencii a liečbe nádorových ochorení, vývoj testu na detekciu vírusu hepatitídy E (HEV) či pretrvávajúca porucha čuchu po prekonaní COVID-19. Piatkový program bude pokračovať od 9.00 hod. príspevkami v oblastiach regeneračnej medicíny, bunkovej terapie a nanomedicíny.

reklama

„Spoločné vedecko-výskumné zameranie týchto projektov reaguje na dlhodobé biomedicínske problémy a výzvy, ako napríklad vznik pandemických situácií, zároveň je jeho cieľom prispieť k zlepšeniu diagnosticko-terapeutických prístupov v liečbe závažných civilizačných ochorení, medzi ktoré patria infekčné, onkologické, kardiovaskulárne či neurodegeneratívne ochorenia,“ doplnil doc. Gabriel Žoldák, PhD., koordinátor projektu BioPickmol. Počas stretnutia by sa mala načrtnúť ďalšia možná spolupráca v biomedicínskom výskume medzi košickými univerzitami, vedeckými inštitúciami a priemyselnými partnermi.

tlačová správa

Autor: [Zobraziť všetky články](#) || [tlačová správa](#) || [tlačová správa](#) | [Zobraziť všetky články](#) || [tlačová správa](#)

Neurologička o skleróze multiplex: Spúšťačom je aj veľmi slaná strava [✉](#)

☑ 31. 5. 2023, Zdroj: **Korzár**, Strana: 10, Vydavateľ: **Petít Press, a.s.**, Autor: **Lenka Haniková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 126 523 GRP: 2,81 OTS: 0,03 AVE: 3399 Eur

POZOR I NA NEDOSTATOK SLNKA. RIZIKOVÝM FAKTOROM JE FAJČENIE

Počet pacientov s touto chorobou pribúda.

Na Slovensku žije s diagnózou skleróza multiplex odhadom osem- až deväťtisíc pacientov. Presné informácie o incidencii choroby síce nemáme, no ľudí s touto diagnózou pribúda.

„Najväčší nárast pozorujeme po puberte. Najmladšia pacientka, ktorú liečim, mala začiatok choroby v 12. roku,“ vysvetľuje Jarmila Szilasiová, zástupkyňa prednostky Neurologickej kliniky Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach a Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Ochorenie bolo v Európe už pred 300 rokmi, no nárast počtu nových prípadov súvisí so zmenou ľudského imunitného systému, ktorý je vystavený mnohým škodlivým environmentálnym faktorom. Vidíme to aj v náraste ďalších autoimunitných chorôb.

„Nárast novodiagnostikovaných prípadov je spôsobený aj lepšou diagnostikou choroby v posledných 20 rokoch, najmä dostupnosťou zobrazovacích vyšetrení mozgu a miechy, ako je magnetická rezonancia,“ vysvetľuje v rozhovore Szilasiová.

Ľudia so sklerózou multiplex môžu žiť úplne normálny život, no choroba ich môže aj zo života vyradiť. Neraz sa cítia osamelí a izolovaní. Každoročne si pripomíname na konci mája aj svetový deň tohto ochorenia. Začnime teda tým, čo je skleróza multiplex?

– Roztrúsená skleróza, alebo sclerosis multiplex (SM), je ochorenie, ktoré sa začína v mladom dospelom veku, medzi 20. až 40. rokom života. Viac postihuje ženy ako mužov, u malých detí a vo vysokom veku (nad 70 rokov) je jej začiatok veľmi vzácny.

Choroba postihuje celosvetovo 2,8 milióna ľudí a je najčastejšia neúrazová neurologická choroba, ktorá vedie k invalidizácii. Zároveň platí, že Slovensko patrí medzi krajiny s vyšším výskytom tohto ochorenia, čo súvisí so zemepisnou šírkou.

Čo teda vieme o tom, ako táto choroba vzniká?

– Roztrúsená skleróza sa začína, keď dôjde k súhre viacerých rizikových faktorov, ktoré spustia určitý typ abnormálnej imunitnej reakcie. Bunky vlastnej imunity začnú pôsobiť proti niektorým molekulám v mozgu a mieche, napádajú ich a poškodzujú, akoby išlo o cudzie tkanivá.

Prečo k tomu dochádza?

– Faktory, ktoré ochorenie spúšťajú, sú časté opakujúce sa vírusové infekcie dýchacích ciest, nedostatok slnka a vitamínu D v tele, obezita, fajčenie cigariet, nedostatok pohybu, nadmerne slaná potrava, narušenie obsahu a rovnováhy mikróbov v čreve.

Podstata choroby je imunitne podmienený zápal v nervovom systéme, ktorý sa vyskytuje v mnohopočetných ložiskách, s typickou stratou obalov nervových vlákien (myelínu).

Ložiská sú „roztrúsené“ po celom mozgu a mieche, z toho názov roztrúsená skleróza. Súčasne dochádza v ložiskách zápalu k strate poškodených nervových buniek v mozgu a mieche, ktoré bez svojho ochranného myelínu zanikajú a ich funkcia sa stráca. Keďže ide o „útok“ vlastných imunitných buniek proti vlastným tkanivám, patrí roztrúsená skleróza medzi autoimunitné ochorenia.

S akými príznakmi za vami najčastejšie pacienti chodia, ako sa u nich toto ochorenie prejavuje?

– Začiatok choroby môže byť úplne nenápadný, ale aj s veľmi vážnymi príznakmi. Najčastejšie je zápalom poškodený zrakový nerv, kedy si pacient sťažuje na rozmazané videnie na jednom oku, tento stav trvá niekoľko dní.

Druhý najčastejší príznak je spojený s ložiskovým zápalom miechy, ktorý sa prejavuje mravenčením, trpnutím, zmenenou citlivosťou na teple a končatinách, prípadne aj častým nutkaním na močenie.

Tretím častým začiatkom choroby môže byť porucha rovnováhy, hybnosti svalov oka s dvojítm videním, nerovnováha, porucha výslovnosti, necitlivosť tváre alebo jazyka.

Všetky prejavy choroby súvisia s lokalitou v nervovom systéme, kde sa vytvoria drobné ložiská zápalu (4 až 9 milimetrov), a ktoré dráhy postihnú, napríklad zrakovú, dráhu pre citlivosť, alebo hybnosť a rovnováhu.

Neskôr sa objavia v prvých príznakoch ďalšie, prejavujú sa ako iné ťažkosti, ide o nový klinický atak. Postupom choroby sa „nabaľujú“ na seba všetky symptómy, po niekoľkých rokoch môže mať pacient poruchy zraku, hybnosti, citlivosti, pozornosti, poruchy ovládania

močenia, chronickú únavu.

Je to ako napríklad u rakoviny prsníka, že niekedy prídu pacientky už veľmi neskoro a nemuselo by byť toto ochorenie v závažnejšom štádiu, keby prišli za vami skôr?

– S takýmito prípadmi sa stretávame veľmi zriedkavo, pretože príznaky choroby sú veľmi zreteľné, znepokojivé, privedú pacienta k lekárovi. Väčšinou neprebiehajú dlhé mesiace či roky nebadane.

Neurológovia na Slovensku sú veľmi dobre edukovaní, vedia rozpoznať ochorenie už pri prvých prejavoch. Pri podozrení na diagnózu alebo po potvrdení diagnózy odosielajú svojich pacientov došpecializovaných ambulancií – SM centier, kde sa im už ďalej venujú lekári a sestry so zameraním na demyelinizačné ochorenia, kam patrí aj roztrúsená skleróza.

Keď už ochorenie vypukne, ako ovplyvňuje život pacienta?

– Choroba má u každého pacienta inú intenzitu, a preto môže život pacienta ovplyvniť pri miernej aktivite iba mierne, na druhej strane sú pacienti s vysokou aktivitou, rýchlym nástupom ťažkého stupňa zneschopenia, aj pri liečbe.

Väčšina pacientov môže pokračovať v normálnom živote a vo svojom zamestnaní s určitými obmedzeniami aj mnoho rokov od začiatku choroby, najmä ak liečba, ktorú podstupujú, je efektívna a navodila zastavenie zápalového procesu.

Nie všetci majú túto „optimálnu odpoveď“ na liečbu, choroba ich obmedzuje. Niektorí musia zmeniť zamestnanie, sú invalidizovaní, choroba im bráni vykonávať sústavnú prácu. S tým súvisia aj problémy v denných aktivitách v domácnosti a obmedzenie sociálnych aktivít.

Koľko máme pacientov diagnostikovaných na sklerózu multiplex ročne na Slovensku? Ak by sme to mali porovnať s obdobím pred 15 rokmi, pribúda týchto pacientov?

– Presné informácie o incidencii choroby na Slovensku nemáme, odhadom žije na Slovensku s touto diagnózou 8- až 9-tisíc pacientov. Pribúdanie pacientov je dané existenciou rizikových faktorov v populácii mladých ľudí a súvisí so životným štýlom, výskytom bežných vírusových infekcií v našej zemepisnej oblasti. Nárast novodiagnostikovaných prípadov je spôsobený aj lepšou diagnostikou choroby v posledných 20 rokoch, najmä dostupnosťou zobrazovacích vyšetrení mozgu a miechy, ako je magnetická rezonancia.

Ochorenie bolo v Európe už pred 300 rokmi, no nárast počtu nových prípadov v súčasnosti určite súvisí so zmenou ľudského imunitného systému, ktorý je vystavený mnohým škodlivým environmentálnym faktorom. Vidíme to aj v náraste ďalších autoimunitných chorôb. Presnú príčinu vzniku roztrúsenej sklerózy nepoznáme, preto nevieme účinne zakročiť prevenciou choroby v populácii adolescentov a u mladých dospelých.

Keď sa povie skleróza multiplex, mnoho ľudí si možno predstaviť, že ide o ochorenie, ktoré postihuje ľudí vo vyššom veku. Ako ste však hovorili už na začiatku, objavuje sa v mladom veku. Prečo je to tak?

– V mladom veku dozrieva imunitný systém človeka, mení sa, stretáva sa s rôznymi podnetmi, ako sú infekcie, cudzorodé látky hlavne v potrave, vytvárajú sa protilátky, pamäťové imunitné bunky, vytvárajú lokálne zápalové reakcie v tele. Vo vysokom veku už imunitné pochody prebiehajú s menšou intenzitou, súvisí to so zníženou schopnosťou tvorby bielych krviniek, hlavne lymfocytov, v týmuse a kostnej dreni.

Akého najmladšieho pacienta či pacientku ste diagnostikovali?

– Deti s roztrúsenou sklerózou sú sledované a liečené detskými neurológmi, do našej ambulancie sa dostávajú v dospelom veku. Takmer v 90 percentách sa začína ochorenie medzi 15. a 50. rokom života, asi v desiatich percentách po 50. roku, z toho po 60. roku výnimočne (iba jedno percento).

Detskí pacienti so SM sú tí, u ktorých sa choroba rozvinie pred 18. rokom života. Tvoria dve až päť percent všetkých pacientov. Pred 11. rokom sa popisuje vznik choroby iba v jednom percente prípadov. Najväčší nárast pozorujeme v dobe po puberte. Najmladšia pacientka, ktorú liečim, mala začiatok choroby v 12. roku.

Aký je najvyšší vek pacienta či pacientky, ktorých liečite?

– Vo svete bol popísaný prípad pacienta so začiatkom SM v 80. roku. Liečim pacientku, u ktorej sa začali prejavy choroby v 62. roku života. U pacientov so začiatkom po 60. roku často zisťujeme, že prvé prejavy už mali mnoho rokov skôr, no neboli diagnostikovaní, lebo nevyhľadali lekára, alebo neboli vyšetrení neurológom. V súčasnosti sa popisuje aj takzvaná prodromálna fáza choroby.

O čo ide?

– Je to obdobie odhadom päť až desať rokov pred objavením sa zreteľných neurologických ťažkostí, keď už prebieha zápalový proces v nervovom systéme, ale pacient pociťuje nešpecifické zmeny ako nezvyčajnú únavu, tráviace ťažkosti alebo poruchy močenia.

Zároveň ste spomínali, že roztrúsená skleróza postihuje prevažne ženské pohlavie. Prečo práve ženy?

– Pomer postihnutia žien a mužov s roztrúsenou sklerózou je tri ku jednej. Je to spôsobené pravdepodobne odlišným hormonálnym vybavením žien, odlišnou schopnosťou príjmu a spracovania vitamínu D, odlišnou intenzitou zápalových reakcií a tiež distribúciou tuku v tele a vyšším sklonom k obezite. Tukové tkanivo a imunitne podmienený zápal spolu úzko súvisia. V USA bolo dokázané, že epidémia obezity u žien v pubertálnom období, s BMI vyšším ako 30, súvisela s nárastom novodiagnostikovaných pacientov so SM.

U mužov je to teda skôr rarita?

– Muži s diagnózou SM nie sú raritou, tvoria štvrtinu až tretinu všetkých chorých. Muži majú v porovnaní so ženami horší priebeh choroby, určité odlišnosti v klinických prejavoch a tiež o niečo horšiu prognózu.

Vieme vzniku tejto choroby nejako zabrániť, alebo to určuje genetika, že má pacient na to predispozíciu?

– Choroba nie je dedičná podľa pravidiel dedičnosti chorôb. Dedičný je typ imunity v rodine, určitá väčšia „vnímavosť“ na rozvoj autoimunitnej reakcie organizmu. V niektorých rodinách pozorujeme výskyt u dvoch i viacerých príbuzných, napríklad rodič a dieťa, alebo dvaja súrodenci.

Účinná prevencia choroby nie je doteraz známa. Vieme však edukovať ženské pacientky k správnej životospráve, výberu a zloženiu potravín, dostatku vitamínu D a odstráneniu známych rizikových faktorov, aby znížili riziko rozvoja choroby u svojich detí.

V súčasnosti, aj napriek dostupnosti 18 liekov, u niektorých pacientov nie je možné doceliť zastavenie pokračujúcej aktivity ochorenia. Pracuje sa aj na nejakej liečbe, ktorá by viedla k vyliečeniu ochorenia?

– V súčasnosti nie je na svete známa terapia, ktorá by roztrúsenú sklerózu definitívne vyliečila a zvrátila všetky prejavy choroby. V Slovenskej republike máme dostupné a uhrádzané zdravotnými poisťovňami v indikovaných prípadoch všetky najnovšie a najúčinnnejšie lieky.

Táto liečba významne spomaľuje zhoršovanie choroby tým, že zastavuje zápalové reakcie už na úrovni imunitných buniek v krvi a lymfatickom systéme, a tým aj zápalové procesy v mozgu a mieche. Ložiská, ktoré sa už vytvorili, nevieme touto liečbou odstrániť a prinavrátiť pacientovi stratenú funkciu.

Cieľom liečby je, aby sa zastavil zápal a tvorba ďalších ložísk. Táto liečba je preto preventívna, dlhodobá, celoživotná. Výskum nových liekov neustále napreduje, každý rok prichádzajú nové, účinnejšie molekuly liečiv oproti predchádzajúcim.

Neurologička Jarmila Szilasiová. ZDROJ: ARCHÍV UNLP

Autor: LENKA HANIKOVÁ

Legendárne automobily ťahom štetca [↗](#)

📅 31. 5. 2023, 0:22, Zdroj: kamdomesta.sk [↗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 2 485 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 339 Eur

Streda 31.05.2023, 09:00

Iné termíny

Termín výstavy: od 4. mája do 17. septembra 2023

Miesto konania: výstavné priestory, Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice

Slovenské technické múzeum a výtvarník Vladimír Lengyel pripravili nielen pre fanúšikov motorizmu výstavu LEGENDÁRNE AUTOMOBILY ŤAHOM ŠTETCA, ktorá bude sprístupnená pre verejnosť od 4. mája 2023. Ide o prierezovú výstavu výnimočného košického výtvarníka Vladimíra Lengyela, ktorý sa venuje maľbám ikonických automobilov svetových značiek.

Vladimír Lengyel (1979) sa narodil v Košiciach a vyštudoval britské a americké štúdiá na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Venuje sa najmä maľovaniu ikonických automobilových scén za použitia prevažne akrylových a olejových farieb. Vystavoval nielen v Bratislave či v Košiciach, ale aj v Budapešti a v Prahe.

„Od malička ma zaujímali autá, som milovník klasických tvarov automobilov 60. a 70. rokov, ktoré sa už vytrácajú. Rozhodol som sa maľovať úplne náhodou, maľujem ikonické automobily, legendárne momenty z pretekov, známe budovy, ale aj portréty,“ približuje autor Vladimír Lengyel.

Priaznivci výtvarného umenia a krásy legendárnych automobilov sa môžu tešiť na autorskú komentovanú prehliadku výstavy, ktorá sa uskutoční v sobotu 20. mája 2023 o 15.00 hod. vo výstavných priestoroch múzea.

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí a preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín a čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Zdroj: stm-ke.sk